

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

DESBATERILE SFÂNTULUI SINOD

În ziua de 12 Iunie c. s'au redeschis ședințele Sf. Sinod sub prezidenția I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei, fiind prezenți majoritatea membrilor.

După relatările ziarelor s'au desbătut următoarele chestiuni:

În ședința din 12 c. P. S. episcop *Grigorie* al Aradului a prezentat raportul asupra gestiunii institutului biblic și proiectul de buget pe anul în curs, cari au fost aprobate. Membrii Sf. Sinod au hotărât să se desființeze dispoziția luată în 1923, ca preoții să doneze salariul pe o zi pentru institutul biblic.

În măsura posibilităților, institutul va tipări și împărți broșuri de propagandă, cu caracter religios. Comisiunile însărcinate cu cercetarea broșurilor au primit autorizația să fixeze remunerația cuvenită autorilor.

Sf. Sinod a însărcinat o comisiune aleasă dintre membrii săi pentru verificarea gestiunii și întocmirea unui regulament de funcționare a institutului biblic. A delegat pe P. Sf. arhieru Tit Simedrea, să conducă mai departe institutul ca reprezentant al Sf. Sinod.

*

La ora 5 d. a. s'a întrunit comisia sinodală, discutând asupra stabilirii datei Paștilor.

Raportul comisiunii a fost adus în debaterile din 13 Iunie. La această ședință a asistat și dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor.

Luându-se în discuție chestia fixării datei Paștilor pentru anul 1929, membrii Sf. Sinod au hotărât ca Paștile să se prăznuiască Duminecă, 31 Martie.

Institutul biblic a fost autorizat să-și de-

pună capitalurile spre fructificare la bănci.

S'a discutat apoi în jurul unei adrese a Adunării eparhiale dela Iași, care cere înființarea unei Academii teologice pe lângă Mitropolia Moldovei. Acea adresă, a fost susținută de I. P. S. Mitropolitul Pimen.

Dl ministru Al. Lapedatu, a spus, că în principiu, este pentru înființarea Academiei propusă, dar a cerut ca realizarea ei să se împlinească după reforma învățământului teologic, la toamnă.

Membrii Sf. Sinod au admis punctul de vedere al dlui ministru al cultelor.

P. S. episcop *Grigorie* al Aradului a cerut Sf. Sinod să îngăduie, ca în parohiile vacante să hirotonisească preoți, dintre învățătorii, cu oarecare pregătire religioasă.

P. S. episcop *Lucian* a referat, susținând că pentru fiecare caz, în parte să se ceară autorizația Sf. Sinod.

*

În ședința din 14 Iunie I. P. S. Președinte a făcut o comunicare asupra primejdiei alcoolismului, cerând Sf. Sinod să ia măsuri pentru stârpirea acestei maladii sociale.

P. S. episcop *Iacob* al Hușilor, a cerut un arhieru-vicar pe lângă episcopia sa.

Sf. Sinod a admis în principiu, rămânând să se obțină și aprobarea Inaltei Regențe.

P. S. *Andrei Crișanul* a prezentat referatul asupra programei învățământului religios în licee. În cl. I. se va preda istoria Vechiului Testament, părțile ce privesc mesianismul; în cl. II-a Parabolele și minunile Mântuitorului; cl. III. Elemente din istoria bisericească universală, cu noțiuni de catehism și liturgică; cl. IV. Istoria bisericii române, din toate provinciile; cl. V.

Dogmele; cl. VI. Morala; cl. VII. Elemente din filozofia religiei creștine, cu aplicații apologetice.

Referatul va fi trimis urgent Ministerului instrucției, cerându-se totodată două ore de religie, săptămânal pentru fiecare clasă.

Nici un manual de religie nu va fi utilizat în școli fără prealabila aprobare a Sf. Sinod. Se va întocmi un regulament pentru instrucția, recrutarea și numirea profesorilor de religie.

I. P. S. mitropolit *Nectarie* a prezentat un referat asupra reclamației mănăstirii Prodrôm, dela Muntele Athos, a cărei grădină din insula Tasos a fost ocupată cu forța de greci. Întrucât autoritățile de acolo nu s'au sesizat de acest abuz, se va interveni pe cale diplomatică, pentru respectarea proprietății mănăstirii.

I. P. Sf. Sa a informat Sf. Sinod asupra conferinței internaționale religioase dela Lausanne, unde S. Sa a fost ca reprezentant al României. A comunicat membrilor Sf. Sinod scrisoarea Patriarhului Rusiei, care înștiințează Patriarhia noastră, că biserica de acolo a început să se organizeze.

Asupra ajutorului pe care-l cere Patriarhia din Ierusalim, s'a recomandat chiriarhilor să răspundă acestei rugăminți.

*

În ședința din 15 Iunie s'a luat în discuție raportul prezentat de P. S. *Andrei Crișanul*, cu privire la acordarea de burse pentru studiul teologiei în străinătate.

În legătură cu acest raport, P. S. Sa *Grigorie* al Aradului a propus ca: 1. Pe lângă licențiații în teologie, să poată primi burse și absolvenții academiilor teologice din Ardeal, cari nu dau titlul de licențiat. 2. Bursele să se repartizeze proporțional pe eparhii și 3. Studenții să nu mai fie trimiși la facultățile protestante, ci mai întâi la facultățile ortodoxe din străinătate și apoi la cele catolice.

Sf. Sinod a decis să ceară Ministerului cultelor ca fondul de 600.000 lei prevăzut în actualul buget pentru burse teologice să fie repartizat, în mod egal, la trei mitropolii.

S'a luat apoi în discuție chestiunea crematorului uman din Capitală. Sf. Sinod a decis ca preoții să nu officieze pogribanii și parastase pentru cei incinerați.

S'a decis să se ceară Ministerului instrucției, ca inspectorii învățământului religios să fie aleși dintre clerici.

Chestiunea introducerii muzicii instrumentale în slujbele bisericești — discutată în Adunarea eparhială a Clujului și transpusă Sf. Sinod — a fost amânată pentru viitoarea sesiune.

*

La ședința din 16 Iunie a asistat și dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor.

Comisia pentru cercetarea cărților didactice religioase sesizată de o petiție a unor laici în privința traducerii „Decalogului“, a hotărât ca ziua de „Sâmbătă“ din acel text să fie înlocuită cu expresia „zi de odihnă“.

Sf. Sinod a decis să se hotărască o zi anumită în care toate bisericile din țară să facă disc pentru ajutorarea sinistraților din Bulgaria. Fiecare eparhie va contribui la acest fond cu 10 mii lei.

Dl ministru Al. Lapedatu a comunicat Sf. Sinod, că în înțelegere cu Inalta Regentă s'a hotărât ca reședința dela Alba-Iulia să fie pusă la dispoziția Episcopului militar.

D-sa a spus apoi, că la toamnă, Sf. Sinod va fi convocat în sesiune extraordinară, spre a delibera asupra proiectelor de legi în legătură cu salarizarea preoților și cu reorganizarea învățământului teologic.

Comisiunile pentru întocmirea proiectelor se va întruni în Septembrie,

Sf. Sinod după ce a rezolvat unele chestiuni mărunte, dl ministru Al. Lapedatu a citit mesajul de închidere a sesiunii.

Nr. 4150—1928

AVIZ!

Toți preoții, cari împlinesc în cursul anului 1928, cinci, zece, cincisprezece și douăzeci de ani de serviciu, sunt invitați a-și înainta cererile pentru o nouă gradăție, însoțite de acte de serviciu, în cari se va arăta precis data intrării în serviciu și eventualele întreruperi.

Cluj, la 12 Iunie 1928.

Consiliul Eparhial.

Avem suflet ?

În cartea, care acumulează în sine maximum de înțelepciune, se face în mod evident deosebirea între cele două părți constitutive ale ființei noastre, între trup și suflet. Această deosebire reese clar din unele cuvinte ale Mântuitorului, ca b. o. „nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă...” precum și din alte locuri ale sf. Scripturi.

Dar cu toată distincția aceasta s'au aflat și se mai află încă unii, cari neagă existența sufletului ca principiu pur spiritual, admițând numai materia și puterile inerente ei, în rândul căror înrolează și forțe spirituale.

După această teorie ar trebui să negăm cele mai elementare principii ale cugetării omenești, dimpreună cu experiența de toate zilele. În lumea gânditoare sunt admisa în mod unanim unele adevăruri fundamentale, fără de cari cugetarea devine imposibilă, deraiând, asemenea unui tren sărit de pe șine. Un astfel de principiu este următorul, că nu există efect fără de cauză și că efectul nu poate fi mai mare decât cauza producătoare. Cu alte cuvinte, mărimea și natura cauzei se judecă după mărimea și natura efectului, ceea ce înseamnă, că un efect material presupune o cauză materială, iar unul spiritual o cauză echivalentă cu natura sa, deci o cauză spirituală. Căci viața zilnică ne oferă spre înregistrare și astfel de fenomene, ce nu pot fi explicate din cauze materiale, planând mai presus de materie și forțele ei. Observând aceasta și știind, că nimic nu există dela sine, oricine va admite, că dacă există mai presus de materie, trebuie să aibă o cauză corăspunzătoare naturii lor. Astfel ajungem, aplicând principiul de mai sus, la constatarea existenței unei puteri superioare materiei, pe care o numim suflet. Existența sufletului se poate deci deduce din efectele lui. Cari sunt aceste efecte? Sunt însușirile specific omenești, prin cari omul se deosebește mai presus de orice îndoială de animal, apropiindu-se de Creatorul universului, după al căruia chip și asemănare sufletească este făcut. Aceste însușiri sunt în număr de trei: rațiunea, voința și conștiința.

Spre a demonstra din aceste efecte cauza, care le-a produs, să le analizăm pe rând, începând cu rațiunea, cu ajutorul căreia ne dăm seama și cunoaștem tot ce se petrece nu numai în jurul, ci și în internul nostru. E drept, că despre unele lucruri și stări luăm act și prin simțurile organice, cunoscând însă în forma și pe calea aceasta numai lucruri și stări concrete, materiale. Pe de altă parte sunt însă lucruri, ce nu pot fi luate la cunoștință prin nici unul din simțuri, cum ar fi b. o. fericirea, dreptatea, prietenia etc. deoarece n'au existență concretă, ci numai abstractă. Sunt deci, de natură imaterială, ceea ce înseamnă, că și cunoașterea noastră, în cazurile de față, va fi tot imaterială, prin simțuri neputându-ne ridica la perceperea celor ce le depășesc sfera.

Astfel reese, că pe lângă simțurile aparținătoare organismului, mai posedăm încă un alt organ adoptat anume pentru cunoașterea lucrurilor imateriale și acesta este rațiunea. Al cui produs este rațiunea? Fiindcă îndeplinește o misiune superioară trupului, nu poate fi produsă de trup, ceea ce ar fi în contradicție cu principiul sus amintit, admițând că efectul e mai mare decât cauza. Din această considerațiune reese, că în ființa noastră trebuie să fie un al doilea factor superior trupului, care să producă aceste fenomene de natură spirituală și care, neputând fi trupul, trebuie să admitem că este sufletul.

Față de această concluzie logică a cugetării omenești, materialiștii obiecționează, că actul cugetării e îndeplinit de creerii formați din cea mai fină calitate de materie. Referitor la această obiecțiune răspundem, complectând cele de mai sus cu următoarele. Chiar dacă creerii ar fi formați din cea mai superioară nuanță materială, în fond tot materie rămân și astfel nu pot depăși cadrele firești, ridicându-se la cele imateriale. Pe lângă observarea aceasta trebuie să mai facem următoarea distincție, stabilind rolul creerilor în actul cugetării. Spre deosebire de materialiști susținem, că creerii dimpreună cu întreg sistemul nervos, sunt un organ al trupului, de care organ sufletul se folosește ca de-o unealtă, asemenea sculptorului de daltă, spre a-și exterioriza cugetarea. Precum daltă singură nu

produce opere de artă, fără de intervenția artistului, așa nici creerul nu produce dela sine nici o cugetare, fiind o simplă unealtă și nici decum izvorul vieții spirituale. Între creer și suflet există o legătură foarte strânsă. Dupăcum cel mai iscusit artist nu va putea produce o operă de artă superioară cu ajutorul unui instrument defectuos, tot așa nici sufletul nu va putea gândi, exprimându-și cugetările, cu ajutorul unui creer defectuos, anormal. Dovadă nebunii.

În timpul mai nou adepții materialismului cred, că au aflat argumentul decisiv pentru sprijinirea afirmațiilor lor. S'au făcut adecă unele operații la creer și prin bisturiul chirurgului s'a eliminat o parte din substanța cerebrală, ceea ce a avut drept urmare încetarea funcționării părții respective din creer și simultan cu aceasta pierderea unor anumite facultăți din partea individului operat. Însă din această infirmitate fiziologică nu rezultă într'o măsură destul de evidentă, că creerii ar produce cugetarea, ci mai curând teza noastră, că sufletul fiind în strâns raport cu creerii, având lipsă și fiind avizat a recurge la ei, ca la un organ mijlocitor, spre a-și face cunoscută gândirea, în lipsa acestui organ sau unelte va lipsi și lucrarea, care va fi necompletă, purtând timbrul acestei defectuosități.

Dacă, prin urmare, creerul, masa cerebrală, nu poate produce cugetarea, care e un efect, atunci cu atât mai puțin nu va putea produce însuși izvorul cugetării, care e sufletul, făcând astfel să cadă aserțiunea celor ce afirmau, că sufletul cu puterile lui ar fi o funcțiune produsă de materie.

E de notat, că puțința, facultatea aceasta de-a cugeta, formând noțiuni, judecări și deducând concluzii, o posedă singur numai omul dintre toate viețuitoarele pământului, cari conducându-se de instinct și simțuri — au numai cunoștința de natură sensibilă, amăsurat vieții materiale, pe care o trăesc.

(Va urma)

Pr. Emil Nicolescu.

În atenția oficiilor parohiale care zidesc!

CIMENT și ETERNIT

de prima calitate, furnizează **BANCA CENTRALĂ din CLUJ**, la orice gară în condiții **avantajoase.**

Legea pentru regimul general al cultelor

I. Dispozițiuni generale

Art. 1. — Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu atinge ordinea publică, bunele moravuri și legile sale de organizare.

Art. 2. — Împiedecarea exercițiului liber al oricărui cult se va pedepsi potrivit dispozițiunilor respective din codul penal.

Serviciile religioase în afară de biserici sau case de rugăciuni se vor face cu observarea strictă a legilor și regulamentelor în vigoare, evitându-se orice acte cari ar putea aduce vre-o jignire celorlalte culte sau ar constitui demonstrațiuni împotriva lor.

Art. 3. — Credințele religioase nu pot împiedica pe nimeni a dobândi sau exercita drepturile civile și politice, nici nu pot scuti pe nimeni dela obligațiunile impuse de legi.

Art. 4. — Nimeni nu poate fi urmărit de autoritățile bisericești pentru motivul că nu și-a îndeplinit vre-o obligație impusă de legi sau că nu a săvârșit vre-o faptă oprită de legi.

Art. 5. — Nimeni nu poate fi constrâns să participe la serviciile religioase ale unui cult. Îndatorirea funcționarilor și militarilor ținuți prin serviciul lor sau comandați să participe la serviciile religioase oficiale nu poate fi considerată ca constrângere.

Art. 6. — Constituerea de organizațiuni politice pe bază confesională și tratarea chestiunilor de politică militantă în sânul corporațiunilor și instituțiunilor bisericești sunt interzise.

Art. 7. — Nici un cult nu poate avea relațiuni de dependență cu vre-o autoritate sau organizație bisericească din străinătate, afară de cele impuse de principiile lui dogmatice și juridico-canonice.

Relațiunile dintre Stat și cultul catolic — singurul în țară cu asemenea dependență — vor putea fi stabilite printr'un acord special, care va fi supus Corpurilor legiuitoare pentru aprobare.

Art. 8. — Jurisdicțiunea autorităților religioase ale cultelor din țară nu se poate întinde în afară de teritoriul Statului român.

Asemenea nici autoritățile religioase ale

cultelor din străinătate nu vor putea exercita nici o jurisdicțiune în cuprinsul Statului român.

Art. 9. — Cultele și asociațiunile religioase nu pot primi ajutoare materiale din străinătate direct sau indirect, fără a le aduce la cunoștința guvernului. Ele sunt obligate să comunice Ministerului Cultelor orice ajutoare de asemenea natură.

Când scopul pentru care se dau ori se întrebuițează aceste ajutoare este potrivit intereselor Statului sau armoniei interconfesionale a țării, Ministerul Cultelor va putea interzice primirea lor, sub sancțiunea retragerii temporare sau definitive a ajutorului de Stat pentru culte și a anulării autorizației de funcționare pentru asociațiunile religioase.

Art. 10. — Membrii clerului, ai organelor de conducere și funcționarii de orice categorie ai cultelor și instituțiilor lor trebuie să fie cetățeni români, cari se bucură de toate drepturile civile și politice și cari nu au fost condamnați prin sentință definitivă pentru crime contra bunelor moravuri și contra siguranței Statului și în genere pentru orice faptă care ar atrage interdicțiune corecțională.

În mod excepțional, Ministerul Cultelor poate admite ca membrii ai clerului și cetățeni străini, însă pentru un timp limitat și numai în cazul când existența sau funcționarea unei comunități religioase ar fi periclitată prin încetarea serviciului religios.

Instanțele judecătorești sunt obligate să comunice Ministerului Cultelor, iar aceștia șefilor cultelor respective orice sentință de condamnare definitivă de natura celor mai sus arătate, privitoare la membrii clerului și la funcționarii de orice categorie ai cultelor.

Șefii Cultelor (Mitropoliții, Episcopii, Superintendenții, etc.) vor fi judecați pentru delictele ordinare și politice de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art. 11. — Organizațiile cultelor istorice, create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute în statute (comunitățile, parohiile, protopopiatele, monastirile, capitulele, episcopii, arhiepiscopii, mitropoliile, etc.) sunt persoane juridice.

Art. 12. — Cultele își vor conduce afacerile lor interne în conformitate cu statu-

tul lor de organizare, aprobat în condițiunile legii de față.

Administrarea patrimoniilor și fundațiilor lor se va face de către organele competente ale cultelor, sub supravegherea autorităților bisericești superioare.

Fundațiunile vor fi administrate potrivit actelor de fundațiune ori dispozițiilor testamentare și nu vor putea fi folosite decât în scopurile speciale pentru cari sunt destinate.

Cultele vor putea face schimbări în destinația patrimoniilor și fundațiilor lor numai în conformitate cu statutul lor de organizare și cu legile în vigoare.

Achizițiunile, cu titlu gratuit, de averi mobile și imobile, de către Culte, vor fi supuse prevederilor art. 811 și 817 din codul civil român.

Art. 13. — Hotărârile instanțelor disciplinare și judecătorești ale cultelor se execută prin organele lor proprii.

La cererea autorităților bisericești, făcută prin mijlocirea Min. Cultelor, organele executive ale Statului vor da concursul lor pentru aducerea la îndeplinire a acestor hotărâri.

Art. 14. — Cultele pot înființa, administra și controla instituțiuni culturale și de binefacere în marginile și potrivit dispozițiilor legilor privitoare la acest fel de instituțiuni.

Art. 15. — Cultele pot înființa și conduce institute speciale pentru pregătirea clerului lor.

Programele pentru studiile teologice vor fi stabilite de autoritatea bisericească competentă și vor fi comunicate Minist. Cultelor.

Studiul istoriei, al limbii și literaturii române și al Constituțiunii țării sunt obligatorii în aceste institute și se vor preda conform unui program stabilit de autoritatea bisericească competentă în acord cu Ministerul Cultelor și acel al Instrucțiunii, așa fel ca să nu împiedice pregătirea teologică specială și să fie compatibil cu caracterul religios-moral al acestor institute.

Diplomele de prepătire teologică obținute în străinătate vor trebui să fie echivalate pe baza unui examen special cu programa studiilor de istorie, de limba și literatura română și de Constituția țării, obligatorii în institutele teologice din țară ale cultelor respective.

Art. 16. — Cultele au dreptul a face

instrucțiunea religioasă a elevilor de credința lor din școlile publice și particulare, conform legilor privitoare la instrucția publică.

Asemenea au dreptul a săvârși, prin preoții lor, în armată, în spitalele civile și militare, orfelinate, școale corecționale și penitenciare, pentru credincioșii lor, servicii religioase de orice natură, cu observarea legilor sau regulamentelor instituțiilor respective.

Când numărul credincioșilor unui cult din institutele enumerate la aliniatul precedent va necesita preoți proprii, autoritățile respective vor putea angaja asemenea preoți pe seama lor.

Art. 17. — Cultele pot întreține cimitire proprii pentru credincioșii lor.

Comunele sunt datoare a înființa și întreține cimitire comune pentru cultele cari nu au cimitire proprii.

Art. 18. — Toate cultele sunt datoare a face servicii religioase la solemnitățile naționale și la cele ale Familiei Domnitoare.

Aceste solemnități se vor fixa prin regulamentul acestei legi.

Art. 19. — Bisericele (Casele de rugăciuni), curtea, cimitirile, odoarele sacre nu pot fi nici urmărite, nici sechestrate, sub nici o formă.

Art. 20. — Actele stării civile sunt de atribuția legii civile.

Întocmirea acestor acte va trebui să precadă totdeauna binecuvântarea religioasă.

(Va urma)

Cercurile religioase

Activitatea preoțimii ortodoxe sub aripile As. Clerului A. Ș. este în toiul ei. Preoțimea organizată pe protopopiate aleargă din parohie în parohie, ducând cu drag duhul Evangheliei lui Isus Mântuitorul nostru și varsă din inima ei, al învățăturilor lui Isus, balsamul răcoritor în sufletele dreptcredincioșilor creștini.

Parohiile au cu ocaziunea acestor cercuri religioase adevărate zile de mângăiere sufletească, pentru că bisericile sunt tixite de creștini, preoți slujitori sunt cel puțin 4—5, iar cuvântul Domnului se revarsă în inimile credincioșilor, din sufletul unui preot din aceea parohie, care e ascultat cu mare evlavie și cuvintele lui răscolesc mai adânc internul ascultătorilor.

Mare sete se observă după cuvântul lui Isus în toate părțile, și preoțimea e în prima linie chemată să potolească această sete a credincioșilor, prin slujbe în sobor, prin predici frumoase și înălțătoare spre idealul sfânt și broșuri cari preamăresc acest ideal și desvălesc măreția bisericii noastre strămoșești.

Un nemai pomenit răsunet au broșurile religioase morale, împărțite poporului gratuit, după care poporul aleargă, ba ce este mai mult, cetindu-le se duce la preot și-i dă parale spre ai comanda altele.

Îmbucurător semn de viață creștinească e acesta. — Poporul începe să fie sătul de hrana demagogică, trecătoare a partidelor politice și caută una mai durabilă, una nemincinoasă, care-i dă mângăiere sufletului și fericirea mântuirii.

Să ne ridicăm noi bisericile prin slujitorii ei, la acel punct înalt și sfânt, să ne ridicăm noi preoții, slujitorii altarelor și a adevărului vecinic, la acea poziție sublimă și din gura noastră să țîșnească în fața poporului adevărul, binele, frumosul și morală creștină a Mântuitorului. Să ne ridicăm, noi preoții, slujitori ai Domnului Isus, inimile sus către ceruri, să ne curățim simțirile de toată minciuna zilei de azi și să vestim adevărul vecinic și cel pământesc, chiar cu rizicul vieții noastre.

Să ne ridicăm glasul nostru în contra oricărei tentative ce ar veni asupra credinții creștine și a binelui poporului nostru, ori dela cine ar veni, și glasul nostru să fie glas de tunet.

Din glasul nostru, din faptele noastre și din credința noastră, se țîșnească *adevărul, dreptatea și cinstea*.

Acestea trei mari lucruri sunt și vor fi, cât va trăi lumea, singurele regeneratoare de națiuni și țări și fără ele vor peri.

Acestea trei lucruri, fiecare preot ce conduce o parohie să și-le sape adânc în suflet, să le propovăduiască fără întrerupere și să le urmeze el însuși întâi.

Din acestea trei mari principii va răsări binele pământesc și fericirea veșnică.

Cercurile religioase ținute în plasa Ighiu, protopopiatul Alba-Iulia, au început lupta în această direcție, sămânța e bună, pământul potrivit și sămănătorii harnici.

Pr. I. Popa.

Din tractul Luduș

Faptele mari să fac în liniște, pentru că, cu atât mai mare să le fie vestirea, ajungând la realizare.

Pentru cine a cunoscut în trecut și vede azi realizările din tractul Luduș, nu este greu să constate, că de fapt s'a făcut în timpul scurt — abia în șase ani de existență — atât de mult, că acest protopopiat poate azi rivaliza cu cele mai vechi și mai consolidate.

Din realizările acestea să amintim deocamdată două, de-a căror existență se leagă numele alor 2 preoți de frunte.

Ludușul, centrul protopopiatul, având în frunte pe harnicul protopop *Romul Popa*. Aici, la venirea sa n'a fost decât o biserică slabă de lemn pe deal și casă parohială deasemeni slabă, încolo, popor puțin și sărac.

În timpul scurt de care vorbim, păr. protopop a zidit casă tractuală — care cred că întrece în frumusețe pe multe în eparhie.

Biserica din deal — mărturia greutăților și zbuciumărilor din trecut a neamului românesc — fiind prea mică pentru a aduna în sânul ei toată suflarea ortodoxă din Luduș; păr. protopop dintru început și-a îndreptat tot gândul spre ridicarea unui monument falnic al ortodoxismului. Oamenii de bine, înțelegând necesitatea aceasta, au sprijinit această idee „astăzi lucrările se văd“. Puțin timp încă și românii ortodocși din Luduș vor avea biserică nouă.

Ațintiș, este satul păstorit de blândul preot *T. Onițiu*. Acest preot — atunci, când poporul și-a epuizat forțele și biserica din nou edificată nefiind încă terminată „lipsind iconostasul“ — a venit și deschizând larg punga sa preotească, deși săracă dar milostivă, a contribuit cu frumoasa sumă de 10.000 Lei; ca prin acest act, ce l-a ridicat deasupra egoismului zilelor de astăzi, să facă posibilă terminarea măreșului locaș de închinare.

Astăzi și aici s'a început o nouă viață, un nou suflu străbate ca și'n întreg tractul.

Oamenii se preamăresc prin faptele lor.

Coresp.

CRONICĂ

Inaugurarea Muzeului etnografic

s'a făcut cu o neașteptat de mare solemnitate în ziua de Duminecă, 17 Iunie c. în fața unei alese asistențe a dlui ministru Al. Lapedatu, N. Iorga. Em. Racoviță președintele Academiei, Gh. Mugur dir. Fundației Regele Mihai I, Nichifor Crainic, Țigara Șamurcaș, șefii tuturor autorităților din Cluj, reprezentanții presei, doamne, domni și mulți studenți universitari.

Solemnitatea s'a început cu o slujbă religioasă a sfințirii apei, săvârșită de prot. Dr. S. Stanca cons. eparhial, D. Antal și L. Curea, cu răspunsurile date de corul Academiei teologice condus de dl profesor Dr. V. Petrașcu.

S'au rostit cuvântări din partea d-nilor Dr. Seb. Stanca, E. Panaitescu prof. univ. în numele comitetului muzeului, Gh. Mugur care predă muzeul din partea Fundației Regele Mihai I în grija Min. Cultelor și Artelor, după ce l-a înființat și purtat de grijă timp de 6 ani, — a fost cuvântarea cea mai frumoasă — apoi dl Ministru Al. Lapedatu ca primitor. La sfârșitul cuvântării înmânează d-lui R. Vuia, directorul muzeului o decorație. Mai vorbesc domnii Bogdan-Duică, Em. Racoviță, T. Mihaly, prof. Daian, can. Bob, Dr. N. Drăganu prof. univ. pentru „Astra“, încheie seria dl Romulus Vuia, espunând istoria muzeului și exprimând mulțumite sprijinitorilor principali d-nilor Oct. Goga, Al. Lapedatu, Dr. Utalea, comitetului și colaboratorilor interni și externi. A documentat cu temeinicie însemnătatea muzeului, care scapă de peire bogăția etnografică ce se mai păstrează la poporul nostru, costume, unelte, olărie, mobilier etc. cari sub presiunea civilizației și modei lucrurilor de fabrică, încep să dispară.

Muzeul e așezat într'un local al primăriei în Piața Mihai Viteazul și are aproape 10 mii obiecte de diferite valori și soiuri, expuse cu deosebit gust în câteva sale. Adăpostirea muzeului în acest local pare a fi numai provizorie și se proiectează zidirea unui local propriu pe cetățuia Clujului.

Comemorarea luptelor dela Fântânele. Toți bunii români și toți aceia cari se interesează de chestiunile naționale, sunt invitați la marea serbare națională, care se va ține pe locul istoric dela „Fântânele“ Duminecă la 24 Iunie a. c. (ziua de Sânziene) întru comemorarea luptelor naționale din anii 1848—1849, după următorul program: La 8 ore a. m. plecarea din Beliș; La 9 ore serviciul divin pe locul istoric; La ora 10 și jum. deschiderea Adunării Naționale; Rostirea discursului festiv și a altor cuvântări ce se vor anunța; La 11 și jum. cântece și declamări naționale; La 12 și jum. masă câmpenească. După masă: Producțiuni și jocuri naționale. La 7 ore coborârea în comuna Beliș. Seara petrecere de vară în castel. Serbarea este aranjată de despărțământul Huedin al „Astrei“, a cărui președinte este pr. A. Muntean, protopop.

Examenale de finea anului școlar 1927/1928 cu elevii cursului IV al Academiei noastre teologice, se țin în zilele de 20, 22 și 23 Iunie, sub presidiul *P. S. Sale Episcopului Nicolae*, iar încheierea festivă va urma Duminecă, în 24 Iunie. La examenul de licențiat în teologie s'a prezentat numai un candidat cu tema în scris — ceialaltii urmează să facă licența la toamnă.

Sectari condamnați. Consiliul de războiu din Timișoara la sfârșitul lunii trecute a judecat pe tipograful Filipoiu Onisiu, student în biblie, la 3 luni închisoare și 5000 Lei amendă pentru că a făcut în Arad propagandă pentru răspândirea secției studenților în biblie, cult interzis prin legile în vigoare. După judecare au fost puși sub acuză și martorii lui Petru Steaua și Traian Grigorescu din Arad. La tribunalul din Suceava s'a judecat procesul intentat mai multor sectari adventiști, bapțiști și creștini după evanghelie, învinuți de a fi călcat art. 303 și 312 codul penal. Ca expert a fost ascultat preotul Coclici. — Pamfil Morariu din Uidești, pentru că a batjocorit biserica, crucea și s'a exprimat în mod jignitor față de preoți în public, a fost condamnat la 14 zile arest. — Sectarul G. Carvatchi, din Rus-Mănăstioara, a fost amendat cu 500 lei pentru că în casa lui s'au ținut adunări clandestine de propagandă sectară. —

mia pentru cea mai bună predică în sprijinul propagandei antialcoolice. — Cel dintâi premiu l-a oferit P. Sf. Sa Episcopul Nicolae în suma de 2000 Lei.

În temeiul acestei hotărâri, publicăm deci concurs pentru această predică și invităm preoțimea noastră să concureze cu lucrări scrise la înțelesul poporului, concis și în estensiunea unei predici obișnuite.

Cele mai bune predici vor fi premiate și publicate în volum, se vor pune la dispoziție preoțimei pentru utilizare.

Toate lucrările, scrise pe o singură pagină de hârtie, vor avea să fie prezentate Consiliului eparhial până la 1 Octomvrie c.

Cluj, la 13 Iunie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 428—1928.

3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III. *Răstolița* din protopopiatul Reghin, cu termin de 30 zile dela prima publicare în *Renașterea*.

Parohia are: a) 340 suflete.

b) Sesiune parohială 32 jugăre, din cari 2 jugăre arător și 30 jug. fânaț.

c) Salar dela Stat conform pregătirii respectivului preot numit.

d) Până la edificarea caselor parohiale, parohia se va îngriji de locuință corespunz.

e) 100 Lei dela fiecare familie, ca răscumpărare pentru ferdela de cucuruz și ziua de lucru.

f) Stola îndatinată.

Cei cari reflectează la acest post, să-și înainteze în termenul fixat cererea înzestrată cu documentele prevăzute la art. 4 și 11 din Regulamentul în vigoare, având a se prezenta personal la oficiul nostru și cu prealabilă încunoștințare și în parohie.

Reghin, la 7 Maiu 1928.

Oficiul protopopesesc ortodox român, în conțelegere cu Consiliul parohial

Ioan Maloș,
adm. protopopesesc.

S'a deschis pantofăria românească **Victor Bălan** în colțul străzii Baba Novac și Iuliu Maniu.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 3797—1928.

CIRCULAR

cătră preoțimea eparhiei noastre

Adunarea noastră eparhială, în ședința sa din 14 Mai a. c. a decis, în legătură cu desbaterea problemei alcoolismului, să se publice din caz în caz câte un pre-